

Наукова платформа

Open Science Laboratory

**СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ
ТА КОНЦЕПТУАЛЬНІ ШЛЯХИ РОЗВИТКУ
ОСВІТИ І ПЕДАГОГІКИ**

Матеріали

**III Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції
(м. Київ, 19 березня 2021 року)**

Самостійне електронне текстове
наукове періодичне видання комбінованого використання

ФОРМУВАННЯ ТЕХНОЛОГІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА ДО ІНКЛЮЗИВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В ЗАКЛАДАХ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ

Овчаренко Наталія Анатоліївна,

д. пед. н., професор, професор кафедри методики музичного виховання,
співу та хорового диригування Криворізького державного
педагогічного університету

ORCID ID: <http://orcid.org/0000-0003-4874-1716>

У сучасних умовах глобалізації всіх суспільно-економічних процесів, і одночасно – їх кризи, викликаній пандемією коронавірусу, зростає необхідність у гуманізації освіти й створенні законодавчої та нормативної бази для забезпечення рівних прав для її здобуття і підвищення якості. Одним із пріоритетних гуманістичних напрямів освітньої політики у світі і, зокрема в Україні – є посилення уваги держави до інклюзивної освіти своїх громадян, що засвідчено в Законах «Про освіту» (2017), «Про повну загальну середню освіту» (2020), концепції «Національна стратегія розвитку інклюзивної освіти на 2020-2030 роки» (2019). Так, інклюзивне навчання, у Законі України «Про освіту» (2017 р.), визначається як система освітніх послуг, гарантованих державою, що базується на принципах недискримінації, врахування багатоманітності людини, ефективного залучення та включення до освітнього процесу всіх його учасників; «інклюзивна освіта» як включення осіб, що мають особливі освітні потреби в загальний освітній процес. Спеціальної інклюзивної освіти потребують не тільки діти, які мають обмеження за станом здоров'я або високий навчальний потенціал, що надає їм можливість прискорено закінчити школу, але й інші діти, з освітньо-соціальними потребами (Order MES of Ukraine (2016)).

Питання розвитку спеціальної освіти у формі інклюзії пов'язано з підготовкою відповідного висококваліфікованого вчителя, що передбачає оновлення змісту, форм, методів, засобів його навчання у закладі вищої освіти з метою формування компетентності вчителя в роботі з учнями середньої школи, які мають особливі освітні потреби. У такому контексті особливого значення набуває проблема формування технологічної компетентності майбутніх учителів музичного мистецтва до інклюзивної діяльності з дітьми в закладах загальної середньої освіти, яка спрямована на опанування студентами в педагогічному університеті інноваційними освітньо-мистецькими технологіями з метою формування їх здатності надавати якісні освітні послуги з урахуванням можливостей і потреб кожної дитини.

У дослідженнях українськи вчених особлива увага приділялася: обґрунтуванню теоретико-методологічних концепцій інклюзивної освіти (А. Колупаєва, М. Порошенко, С. Сисоєва, О. Таранченко); виявленню здоров'язбережувального потенціалу музичного мистецтва, який доцільно використовувати в роботі з дітьми з особливими потребами (В. Синьов, С. Федоренко); визначенню теоретичних і технологічних основ підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва до освітньої інклюзії (Н. Овчаренко, О. Чеботаренко); розкриттю сутності технологічної компетентності вчителя, яка розглядається як структурно-функціональна складова професійної компетентності, що характеризується здатністю особистості майбутнього фахівця до самостійної організації навчального процесу в школі на основі застосування загально навчальних технологій (Л. Коваль). Разом з тим, аналіз наукових праць вітчизняних науковців показав, що проблема формування технологічної компетентності майбутніх учителів музичного мистецтва до роботи з учнями середньої школи ще не була предметом окремого наукового дослідження.

Отже, для вирішення такої проблеми є необхідним створення методики формування технологічної компетентності майбутніх учителів музичного

мистецтва до інклюзивної діяльності в закладах загальної середньої освіти, що передбачає: розробку змісту підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва, збагаченого освітньо-інклюзивною складовою та введенням в освітній процес дисципліни «Теорія і методика інклюзивної музичної освіти»; упровадження позааудиторних форм, як: «музично-психологічні тренінги», «дихальні й вокальні тренінги», «музично-навчальні тренінги»; застосування специфічних методів роботи з дітьми, що мають особливі потреби в соціалізації, фізіологічні проблеми зі здоров'ям, потребу у психологічній допомозі тощо; використання спеціальних засобів для роботи з дітьми з особливими освітніми потребами на уроках музичного мистецтва в закладах загальної середньої освіти.

Таким чином, теоретичний аналіз питання формування технологічної компетентності майбутніх учителів музичного мистецтва до роботи з учнями середньої школи показав відсутність його цілісного дослідження в наукових працях вітчизняних учених. Вирішення окресленої проблеми потребує створення спеціальної методики формування зазначеного явища.

Список використаних джерел

1. Колупаєва А. А., Таранченко О. М. Інклюзивна освіта: від основ до практики Київ: ТОВ «АТОПОЛ», 2016. 152 с.
2. Порошенко М. А. Інклюзивна освіта. Київ, 2019.
3. Синьов В.М. Корекція. *Спеціальна педагогіка: понятійно-термінологічний словник*. Альма-Матер, 2003. С. 186 – 187.
4. Федоренко С. В. Навчання і виховання дітей з порушеннями зору в Україні: історія та сьогодення. Запоріжжя, 2012. 306 с.
5. Svetlana Sysoeva, Natalia Ovcharenko, Olha Chebotarenko. Professional training of future music art teachers for inclusive education: theoretical and technological aspects. SHS Web of Conferences 75, 04006 (2020), ICHTML 2020. DOI: <https://doi.org/10.1051/shsconf/20207504006> (Published online 26 March 2020)